

Załącznik do
Uchwały Nr XXXVII/269/21
Rady Miejskiej w Orzyszu
z dnia 30 czerwca 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA I GMINY ORZYSZ
NA LATA 2021-2026**

ORZYSZ 2021

I. WSTĘP

Instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 72 Konstytucji stanowi, iż Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. W chwili obecnej polskiej rodzinie przypadło funkcjonować w bardzo trudnym czasie. Zachwiana została hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Orzysz na lata 2021-2026, zwany dalej Programem, znajduje normatywne oparcie w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z powołanym przepisem do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniej mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kregu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, pedagogów, socjologów. Rodzina winna być opoką, schronieniem i wzorem, zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na dalsze swoje życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej, nie tylko dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także dlatego, że przemoc, której były świadkami, zostawia w ich psychice trwałe ślady.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym, z frustracji, stresu, zaburzeń psychicznych, uzależnienia, a także z ubóstwa. Ponadto, przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Takie

zachowanie powoduje, że przemoc jest zjawiskiem trudnym do wykrycia. Bardzo duże znaczenie ma też fakt, że "ofiara" i "sprawcę" łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne.

Przemoc w rodzinie, inaczej zwana przemocą domową, ze względu na swoją złożoność wymaga ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

W tym zakresie gmina zobowiązana jest do realizacji czterech rodzajów działań: do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, a także do tworzenia zespołów interdyscyplinarnych

Gmina Orzysz podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego funkcjonują grupy robocze. Policjanci, pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, kuratorzy, pracownicy ochrony zdrowia, psychologowie odbywają szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Niestety pomimo licznych działań zjawisko przemocy w rodzinie w dalszym ciągu stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w gminie. Konieczne jest zatem systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób zarówno doznających, jak i stosujących przemoc. Wskazana jest również dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Definicja przemocy, jej rodzaje, formy i cykle.

Przemoc w rodzinie, inaczej przemoc domowa według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy określana jest jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, tzn. małżonka,

wstępnych, zstępnych, rodzeństwa, powinowatego w tej samej linii lub stopniu, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.¹ Rada Europy (1986) podaje, że przemoc w rodzinie to (...) każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagrażają życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzą rozwojowi jego osobowości.²

Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy, zgodnie, z którą jest to celowe użycie siły fizycznej przeciwko sobie, komuś innemu, przeciwko grupie, społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zaburzenie rozwoju lub deprawację.

Reasumując, przytoczone powyżej określenia definicji przemocy w rodzinie zawierają te same elementy wspólne. W każdej z nich przemoc dotyczy relacji z bliskimi, w której istnieje nierówny układ sił, dochodzi do wykorzystywania władzy i siły fizycznej przez silniejszego, obie strony traktują siebie przedmiotowo, spoiwem związku jest lęk ofiary i manipulowanie tym lękiem przez sprawcę.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- **jest zawsze intencjonalna** - działania sprawcy są celowe i zamierzone, nie dzieją się przypadkowo, co często stara się on udowodnić. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego zadawania bólu i krzywdzenia ofiary. Sprawca dąży do uzyskania kontroli, władzy, bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że lepiej wie, co dla osoby którą krzywdzi jest dobre. W jego przekonaniu tylko on ma rację, powinien więc podejmować decyzje, a inni członkowie rodziny muszą się podporządkować,
- **narusza jakieś prawa i dobra osobiste jednostki** - sprawca poniża ofiarę, deprecjonuje ją, ośmiesza. Pozbawia godności, prawa do szacunku, pracy, godziwych warunków życia, tajemnicy korespondencji, ochrony zdrowia, kontaktów z rodziną.
- **powoduje zawsze jakieś szkody** - ofiary traktowane są w sposób bezlitosny, niegodny, doznają szkód fizycznych i psychicznych. Często po długotrwałej sytuacji traumatycznej nabierają

1 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218

2 K. Browne, M. Herbert, Zapobieganie przemocy w rodzinie. PARPA, Warszawa 1999, s. 21.

przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

- **przemoc lubi się powtarzać** – jeśli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich, może zastosować ją po raz kolejny.
- **występuje dysproporcja sił** - w rodzinach, gdzie dochodzi do przemocy zawsze istnieje nierównowaga sił, jedna osoba jest słabsza, druga silniejsza. Nie chodzi tu tylko o przewagę fizyczną, ale także materialną, psychiczną, kulturową, społeczną. W wyniku stosowania przemocy ta dysproporcja jeszcze bardziej się pogłębia. Ofiara czuje się coraz bardziej bezbronna, bezradna, a sprawca ma coraz większe poczucie bezkarności.

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna to - „nieprzypadkowe obrażenia poniesione w wyniku przemocy ze strony sprawcy, z którym ofiara pozostaje w relacji bliskości. Stosowanie przymusu z użyciem przewagi fizycznej do podejmowania decyzji i działań niewygodnych i krzywdzących w odczuciu ofiary.”³ Jest to każde zachowanie skierowane przeciw ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu i obrażeń fizycznych np. klapsy, popychanie, odpychanie, obezwładnienie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, przypalanie, duszenie, używanie broni, substancji żrących, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucenie z samochodu, nieudzielenie koniecznej pomocy, itd.

Przemoc psychiczna to - „poniżanie i upokarzanie. Pozbawienie ofiary osobistej mocy, izolowanie i narzucanie własnych sądów, pozbawianie środków służących do właściwego funkcjonowania psychicznego”.⁴ Polega na agresywnym zachowaniu mającym charakter poniżający, budzący poczucie zagrożenia np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, wyzywanie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, narzucanie własnych racji, norm, zastraszanie, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie bezprawnych groźb np. zabiję cię, przekonywanie o swojej bezkarności. W przypadku dziecka przemoc taka, to czynienie z dziecka świadka przemocy, stawianie oczekiwań przewyższających jego możliwości, itp. „Znęcanie psychiczne jest nieuchwytną formą złego traktowania. Nie pozostawia widocznych śladów, trudno jest cokolwiek udowodnić w trakcie postępowania przygotowawczego.

3 J. Mazur, Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość. Wydawnictwo Akademickie "Żak", Warszawa 2002 s. 39-40.

4 J. Mazur, dz. cyt., s. 40.

Nie można też precyzyjnie określić rozmiarów psychicznego krzywdzenia, czy nawet wszystkich wymienić, nie da się również w sposób jednoznaczny sklasyfikować intensywności oraz stopnia dolegliwości. Pozostawia uraz w psychice na długie lata, a jednocześnie może być niezauważona nawet przez wnikliwego obserwatora.”⁵

Sprawcy przemocy psychicznej „posługują się kamuflażem i często naruszając prawo moralne, nie naruszają prawa karnego. Swoich zachowań i przekonań nie ujawniają przed osobami, od których zależy ich funkcjonowanie, np. szefa, współpracowników. Potrafią dokonać społecznej mimikry swoich przekonań, prezentując się w oczach innych jako ułaskawieni, niezależni, a swoje kontrowersyjne poglądy uzasadniają chęcią podtrzymania dyskusji; są czarujący, dowcipni. To powoduje, że przemoc emocjonalna odbywa się w czterech ścianach, bez świadków.”⁶

Przemoc ekonomiczna - „prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.”⁷

Przemoc seksualna jest to wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych praktyk seksualnych na członkach rodziny. Jest to zachowanie osoby dorosłej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Mogą to być zachowania ekshibicjonistyczne, uwodzenie, świadome czynienie z dziecka świadka aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania, oglądania pornografii, zmuszanie do prostytucji, a nawet gwałtu.

Zaniedbanie, czyli „niezapewnienie lub nieumożliwienie zaspokojenia potrzeb jednostce zależnej...”⁸ Formy zaniedbania dotyczą dzieci, ale i osób dorosłych cierpiących na różne choroby uniemożliwiające im normalne funkcjonowanie. Obejmują również osoby, które z powodu podeszłego wieku potrzebują wsparcia oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi. Zaniedbanie prowadzi do utraty zdrowia lub zaburzeń rozwoju.

5 Tamże, s. 43.

6 E. Pragłowska, Zbrodnia doskonała. Mechanizm działania przemocy emocjonalnej – podejście poznawczo-behawioralne. „Niebieska Linia”, 2006, nr 1, s. 6.

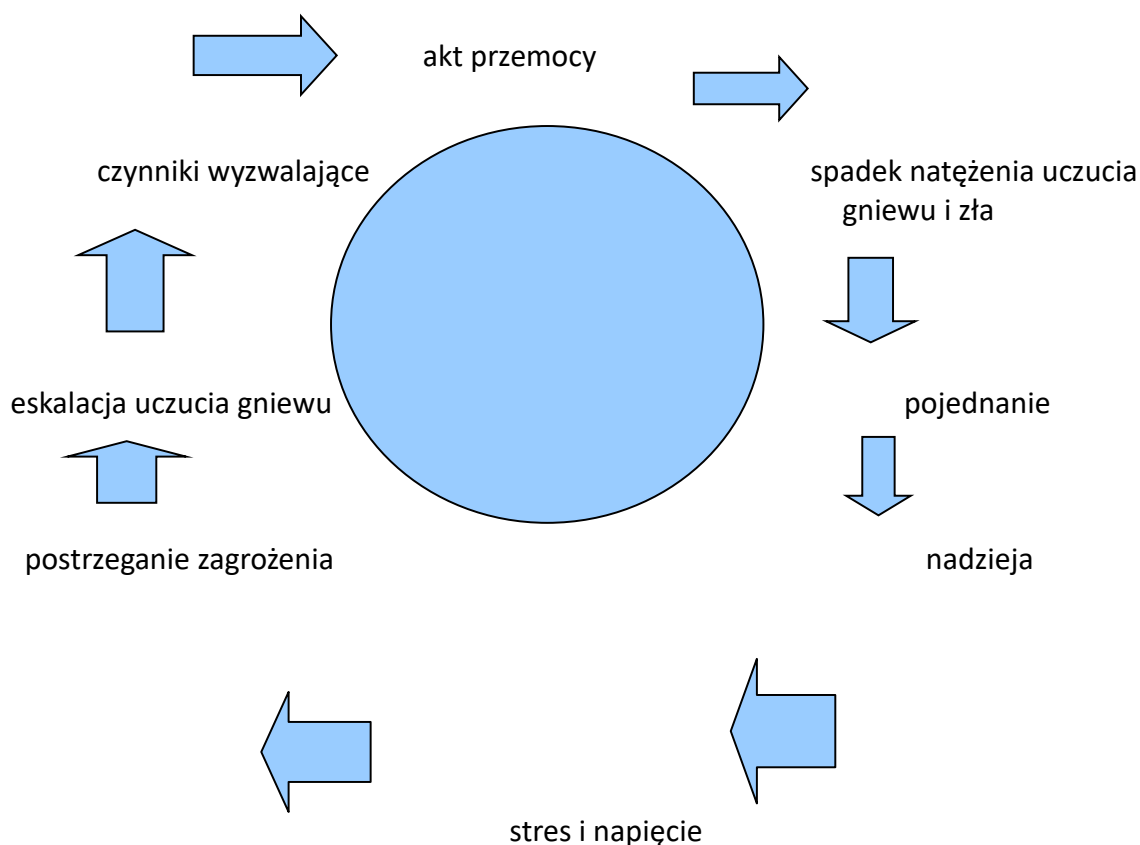
7 H. D. Sasal, Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie. Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2006, s. 29.

8 I. Pospiszyl, Razem przeciw przemocy. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999, s. 114.

Cykle przemocy

„Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym, często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię i zwykle powtarza się według określonych, nietrudnych do zaobserwowania prawidłowości.”⁹

Schemat nr 1. Cykle przemocy

Źródło: J. Mazur, Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2002, s. 32.

W literaturze na temat zjawiska przemocy w rodzinie wyróżniamy trzy fazy: faza narastania napięcia, gwałtownej przemocy i miodowego miesiąca.

Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której z różnych przyczyn dochodzi do

9 H. D. Sasal, dz. cyt., s. 29.

stopniowego wzrostu napięcia, wszyscy domownicy wyczuwają, że zaczyna się dzieć coś złego. Osoby doświadczające tej formy przemocy określają tę fazę mianem ciszy przed burzą. Wszystko wydaje się w porządku, ale w relacjach odczuwa się stałe napięcie, jakby coś miało się wydarzyć. Sprawca jest rozdrażniony, łatwo wpada w złość, jest pełen pretensji i uszczypliwości. Jednocześnie przerzuca odpowiedzialność za taki stan rzeczy na partnera czy partnerkę: „to przez ciebie tak się zdenerwowałem”, „wiesz co spowodowałaś swoim postępowaniem”. Ofiara stara się tak zachowywać, by uspokoić sprawcę, spełnić jego życzenia i zachcianki. Czuje się winna powstałej sytuacji. Usprawiedliwia sprawcę, a obwinia siebie. Stara się zmienić swoje zachowanie, aby nie stawać się przyczyną jego zdenerwowania. Jest cały czas spięta i zdenerwowana, gdyż wie, że wszystko co zrobi lub powie, może być pretekstem do wybuchu złości i agresji sprawcy. Należy jednak jasno powiedzieć, że ofiara nie ponosi odpowiedzialności za czyny sprawcy. Nie jest ona w stanie zapobiec wybuchowi agresji. Każdy pretekst będzie dobry, żeby sprawca mógł zmanifestować swoją złość, niezadowolenie, gniew, wściekłość. Przyczynami napięcia są często błahostki, drobne nieporozumienia.

Faza gwałtownej przemocy – jest to druga faza, szczególnie dolegliwa dla osoby, w stronę której przemoc jest skierowana. Partner staje się wówczas bardzo gwałtowny, często wpada w gniew, a skutki są zazwyczaj widoczne, najczęściej w postaci obrażenia ciała, do pobicia ze skutkiem śmiertelnym włącznie. Przyczyną eskalacji jest zazwyczaj jakiś drobiazg. W momencie dokonywania aktu przemocy ofiara stara się uspokoić partnera i chronić siebie, czuje się bezradna, ponieważ jej zabiegi nie łagodzą jego gniewu. Biernie więc poddaje się przemocy, a po zakończeniu tej fazy ofiara przemocy zwykle jest w szoku, nie potrafi uwierzyć w to, co się stało, nie potrafi przyjąć zdarzenia do świadomości. Jest oszołomiona, często odczuwa wstyd, przerażenie. Popada w apatię, nie jest zdolna do jakichkolwiek działań.

Faza miodowego miesiąca – to trzecia faza, w której sprawca zachowuje się wobec ofiary jak w okresie narzeczeństwa, okazuje skruchę, chęć zadośćuczynienia, zapobieżenia konsekwencjom, o których mówi żona lub partnerka (rozwód, sprawa karna, ograniczenie władzy rodzicielskiej). Angażuje się w naprawianie szkód, obiecuje poprawę, składa deklaracje. Jednocześnie usprawiedliwia siebie: „nie wiem, co mnie opętało”, „to wszystko przez problemy w pracy”, „za dużo wypięm, dostałem małego rozumu” itp. Sprawca zaczyna zachowywać się w taki sposób, iż ofiara rzeczywiście wierzy w to, że przemoc nigdy się nie powtórzy. W ich związku sytuacja poprawia się na tyle, że przypomina tę, z początku znajomości (stąd nazwa „miodowego miesiąca”). Ponieważ

sprawca bardzo się stara, ofiara chce to docenić, wierzy, że może być dobrze. Pozwala się przeprosić, przebłagać, wraca do domu, wycofuje sprawy sądowe itp. Bardzo często jest do tego namawiana przez sprawcę: „zobacz jak teraz jest dobrze, nie psuj tego, wycofaj sprawę o rozwód” itp. Faza ta daje kobiecie złudną nadzieję. Wierzy ona głęboko, że skoro jest teraz dobrze, to oznacza, że może być już tak zawsze. Nawet jeśli po tej fazie nastąpi faza narastania napięcia i ostrej przemocy, co jest typowe dla cyklu przemocy, to myśl, że może być dobrze staje się dla niej ostatnią deską ratunku. Z pewnością jednak opóźnia to poszukiwanie pomocy i wychodzenie z kręgu przemocy. „To właśnie jest ten moment, o którym często mówią przedstawiciele policji i wymiaru sprawiedliwości: „my nie rozumiemy, o co chodzi tym kobietom, zakładają sprawę, krzyczą, że mają tego dosyć, żeby zabrać ich męża, po czym po kilku dniach wycofują skargi i sprawy, odmawiają składania zeznań. Tym kobietom chodzi głównie o spokój w rodzinie; o to, by kochać i być kochaną. Dopóki mają na to cię nadziei, będą tak postępować, aby mieć chociaż namiastkę „normalności”. Choć dla nas ich postępowanie będzie nierozważne i niezrozumiałe.”¹⁰

Przedstawione powyżej fazy następują kolejno po sobie. W każdym następnym cyklu faza miodowego miesiąca jest coraz krótsza i mniej "sielankowa". Doświadczenie uczy sprawcę, że tak naprawdę nie musi się tak bardzo starać, ponieważ ofiara nie realizuje swych gróźb i zamierzeń. Tym samym u sprawcy wzrasta poczucie bezkarności, a u ofiary poczucie winy, bezsilności i bezradności.

2. Podstawy prawne programu:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009, Nr 114, poz. 946),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1492),

¹⁰ K. Michalska, D. Jaszczak-Kuźmińska, *Przemoc w rodzinie*. Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, Warszawa 2007, s.17.

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Orzysz na lata 2021- 2026 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orzysz na lata 2021-2028,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021 – 2026,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 Uchwała nr 16 Rady Ministrów z dnia 01 lutego 2021 roku.

Według polskiego prawa przemoc wobec osób najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Osoby, które pełnią w ramach swoich obowiązków zadania służbowe, w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny mają obowiązek powiadomienia policji lub prokuratora. Każdy obywatel, który jest świadkiem lub dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuraturę lub policję.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ORZYSZ

1. Ogólna charakterystyka gminy Orzysz.

Orzysz należy do gmin miejsko-wiejskich, liczy 44 miejscowości wiejskich, stanowiących 26 sołectw. Ośrodek centralny gminy, a także siedzibę władz miejskich stanowi miasto Orzysz, zajmujące powierzchnię 8,16 km². Miasto i gmina Orzysz liczy niecałe 9 tys. mieszkańców. Jest to region o wysokich walorach turystycznych i rekreacyjnych. Niewielki stopień urbanizacji gminy, zachowane naturalne środowisko przyrodnicze oraz tradycje kulturowe i społeczne mieszkańców, czynią z gminy Orzysz jeden z najatrakcyjniejszych zakątków Polski do wypoczynku i zamieszkania. Brak urbanizacji, niski poziom wykształcenia wielu mieszkańców, liczne środowiska popegeerowskie, brak pracy, uzależnienie od alkoholu i substancji psychoaktywnych mają szczególnie negatywny wpływ na sposób funkcjonowania w rodzinach. Nieumiejętność rozwiązywania sytuacji kryzysowych oraz

narastający stres i frustracja z powodu pojawiających się trudności egzystencjalnych, często kończy się zachowaniami agresywnymi.

1.2. Problemy mieszkańców gminy Orzysz przyczyniające się do nasilenia zjawiska przemocy w rodzinie

Na terenie miasta i gminy Orzysz w 2020 roku zameldowanych było 8.717 osób, w tym 4.361 kobiet i 4.356 mężczyzn. Z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu skorzystało ogółem 375 rodzin, w tym na wsi – 147 rodzin, osób w rodzinach - 986.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Poniższa tabela odzwierciedla powody przyznawania pomocy finansowej osobom i rodzinom spełniającym kryteria zawarte w ustawie o pomocy społecznej.

Tabela 1: Analiza rodzin objętych pomocą

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym: na wsi	
Ubóstwo	268	118	767
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	3	0	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	6	110
w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	13	2	73
Bezrobocie	192	77	581
Niepełnosprawność	89	35	194
Długotrwała lub ciężka choroba	122	43	203
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	62	28	276
w tym: -rodziny niepełne	41	16	146
-rodziny wielodzietne	28	14	172

Przemoc w rodzinie	7	3	30
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	23	8	30
Narkomania	1	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	1	10
Zdarzenie losowe	3	3	11
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: " MRPiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej- pieniężnych, w naturze i usługach" w gminie Orzysz za 2020 rok

Z analizy ośrodka pomocy społecznej wynika, iż uwzględniając przyczyny, najczęstszym powodem udzielania pomocy osobom i ich rodzinom jest ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także uzależnienia i przemoc domowa.

Wiadomą rzeczą jest, że brak pracy, ubóstwo, w wielu przypadkach prowadzi do dysfunkcji w rodzinach, degradacji społecznej środowisk rodzinnych, a nawet patologii, takich jak alkoholizm czy przemoc w rodzinie. Z doświadczeń pracowników MOPS wynika, że bezrobocie wpływa negatywnie na funkcjonowanie rodziny, przyczynia się do utraty sensu życia i powoduje inne groźne skutki społeczne, takie jak: pogorszenie stanu zdrowia fizycznego jak i psychicznego, frustrację, apatię, obojętność, zmniejsza więzi społeczne i rodzinne, a w konsekwencji doprowadza do izolacji społecznej, odbiera poczucie godności i obniża aspiracje. Do negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie rodzin w gminie Orzysz należy zaliczyć bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Problem ten dotyczy rodzin o niskim statusie materialnym (w tym wielodzietnych i niepełnych), o zaburzonych relacjach małżeńskich, niskiej świadomości wychowawczej, osób młodych zakładających rodziny, rodziców uzależnionych. Społecznym skutkiem występowania tego zjawiska są konflikty rodzinne, przemoc i agresja, problemy dzieci w nauce, słaby start edukacyjny, wzrost przestępczości wśród dzieci i młodzieży, przenoszenie złych wzorców na bieżące i przyszłe zachowania ludzi młodych.

Nadużywanie alkoholu stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców gminy i nie respektuje płci i wieku. Jego rozmiar i

niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego, z ilości założonych Niebieskich Kart, w których zazwyczaj przemoc wiąże się z używaniem alkoholu, ze obserwacji pracowników pomocy społecznej.

2. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Orzysz

Przemoc w rodzinie to bardzo poważny problem społeczny. Osoby, które doświadczają przemocy często nie chcą mówić o swoim problemie. Kieruje nimi strach, poczucie winy, obawa przed osądzaniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej, a także strach przed zmianą. Niestety przemoc w rodzinie towarzyszy wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem się o pomoc do właściwych instytucji. Na podstawie sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 można stwierdzić, że w 2019 roku przemoc ze strony męża/żony lub partnera/partnerki doznało 108.035 kobiet i 95.582 mężczyzn. Wśród wyżej podanej liczby kobiet – 6.821 przemoc doznało kobiet niepełnosprawnych i 15.567 kobiet starszych; wśród mężczyzn – 4.970 niepełnosprawnych i 9.160 starszych. Niestety, jak wynika ze sprawozdania, przemoc doznała też duża liczba dzieci – 69.429, w tym 2.348 niepełnosprawnych.

Diagnoza problemu przemocy w gminie Orzysz została opracowana na podstawie danych zgromadzonych podczas pracy grup roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, a także pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 2: Liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty" w latach 2018-2020

ROK	POLICJA	MOPS	OŚWIATA	SŁUŻBA ZDROWIA	GKRPA	RAZEM
2018	59	3	1	0	0	63
2019	51	1	0	0	0	52
2020	62	4	0	0	0	66

Źródło: Dane MOPS za lata 2018-2020

Analizując powyższą tabelę należy stwierdzić, że najczęściej Niebieskie Karty sporządza

Policja, gdyż to ona jest pierwszą instytucją działającą interwencyjnie na zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie i wszczynającą procedurę. Niebieskie Karty są przekazywane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który działając z upoważnienia członków Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupy robocze. Członkowie grup roboczych dokonują rozeznawania sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty i podejmują szereg działań w odniesieniu do ofiar, jak i sprawców przemocy. Należą do nich m. in. motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (wobec osób stosujących przemoc), motywowanie do podjęcia terapii małżeńskiej, rodzinnej, składanie wniosków do Sądu w celu rozeznania sytuacji w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dzieci, przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Udzielają także kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej. Informują o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie, instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc oraz o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Praca w grupie roboczej powinna sprzyjać w szczególności efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi, a także współodpowiedzialności za prowadzoną pracę i solidarności polegającej na podejmowaniu wspólnych decyzji.

Tabela 3: Liczba osób doświadczających przemocy w latach 2018 – 2020

Liczba osób dotkniętych przemocą	2018	2019	2020
Kobiety ogółem:	42	40	37
w tym:			
starsze	12	13	11
niepełnosprawne	1	0	4
Mężczyźni ogółem:	15	19	12
w tym:			
starsi	3	4	5
niepełnosprawni	2	3	3
Dzieci ogółem:	9	5	6
Razem:	66	64	55

Źródło: Dane MOPS za lata 2018-2020

**Tabela 4: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w latach
2018 – 2020**

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa		2018	2019	2020
Ogółem:		66	64	55
w tym:	medycznego	3	18	17
	psychologicznego	32	26	24
	prawnego	38	23	22
	socjalnego	66	64	55
	zawodowego i rodzinnego	66	19	17
Liczba osób, które skorzystały z Punktu Konsultacyjnego		2018	2019	2020
Ogółem:		63	41	31
w tym: kobiety	ogółem:	59	40	26
	w tym: starsze	23	27	26
	w tym: niepełnosprawne	0	0	0
w tym: mężczyźni	Ogółem:	4	1	5
	w tym: starsi	2	1	5
	w tym: niepełnosprawni	0	0	0

Źródło: Dane MOPS za lata 2018-2020

Według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 roku z Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych w Orzyszu z pomocy i porad specjalistów skorzystało:

- z porad i pomocy psychologa - 115 osób (w tym: 11 osób uzależnionych od alkoholu, 16 osób współuzależnionych, 1 osoba z depresją i fobiami i 87 uczniów stwarzających problemy wychowawcze);
- z pomocy instruktora terapii i uzależnień - 49 osób (w tym 42 osoby uzależnione i 3 osoby współuzależnione);
- z porad radcy prawnego - porady i konsultacje prawne w zakresie rodzinnych problemów alkoholowych i ofiar przemocy domowej:- 98 osób (w tym uzależnieni – 1 osoba, ofiary przemocy domowej – 2 osoby i inne problemy rodzinne – 61 osób);
- z pomocy zespołu ds. rozmów interwencyjno-motywacyjnych - 33 osoby;
- z pomocy zespołu ds. rozmów wspierająco-motywacyjnych - 4 osoby;
- GKRPA w Orzyszu skierowała wnioski do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do leczenia

przymusowego wobec 5 osób;

- liczba nietrzeźwych osób poniżej 18 roku życia zatrzymanych i odwiezionych do domu - 3 osoby;
- liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych w pomieszczeniach policyjnych - 32 osoby.¹¹

3. Zasoby lokalne umożliwiające pracę z problemem przemocy w rodzinie.

Działania interwencyjne przewidziane w Gminnym Programie realizują członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego bądź grup roboczych. W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, powołanego przez Burmistrza Orzysza, wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, prokuratury rejonowej i środowiskowego domu samopomocy. Do zadań zespołu należy w szczególności diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających wsparcia osobom dotkniętym przemocą i możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

4. Analiza SWOT

Jest to efektywna metoda, pozwalająca zidentyfikować słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucjami i organizacjami w obliczu występującego problemu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny w obszarze przeciwdziałania przemocy;• możliwość korzystania ze szkoleń dla kadry podmiotów stanowiących trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych;• zaangażowanie oraz dobra współpraca	<ul style="list-style-type: none">• zbyt mała dostępność do terapeuty rodzinnego;• brak zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie;• brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, w grupach roboczych;• zjawisko przemocy silnie zakorzenione w

11 Informacje uzyskane od Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu.

<p>wielu podmiotów, tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu, pedagogów, policji, prokuratury, kuratorów społecznych i zawodowych oraz innych instytucji i organizacji działających na rzecz rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne nagłaśniające problem przemocy; • rozpowszechnianie w formie ulotek, na stronach internetowych, w miejscach publicznych informacji na temat zjawiska przemocy i instytucji i organizacji pomocowych; • zapewnienie wsparcia asystenta rodziny; • możliwość udzielenia natychmiastowego schronienia w Mieszkaniu Kryzysowym dla osób doświadczających przemocy; • pierwszeństwo osób doświadczających przemocy w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy; • dostępność do specjalistów: psychologa, instruktora terapii uzależnień, prawnika; • dostępność do bezpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa psychologicznego i obywatelskiego oraz mediacji w powiecie piskim 	<p>obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych; • zbyt duża liczba zadań spoczywających na pracownikach socjalnych MOPS w Orzyszu i dzielnicowych KP w Orzyszu uniemożliwiająca skuteczną pracę z rodzinami; • brak zaangażowania przedstawicieli służby zdrowia w pracę grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego; • bierność świadków przemocy; • brak możliwości prawnych egzekwowania udziału przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego w grupach roboczych i dokumentowania ich działań
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • ustawowy obowiązek tworzenia lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową; • wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia członków rodzin; • wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu przemocy; • zmiana postaw społecznych dotyczących 	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu; • brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; • brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy; • niechęć do współpracy osób doznających przemocy domowej; • brak przepisów prawnych obligujących sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym i w

<p>mitów i stereotypów o tematyce przemocy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie; • stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • możliwość izolowania sprawcy przemocy od ofiary oraz zastosowanie zakazu zbliżania się na mocy obowiązujących przepisów 	<p>udziału w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu, substancji psychoaktywnych, internetu i innych patologii; • rozbudowana sprawozdawczość pochłaniająca zbyt wiele czasu osobom pomagającym
--	---

5. Rekomendacje do działań:

Diagnostując problematykę przemocy należy zwrócić szczególną uwagę na następujące kwestie:

1. współpracę w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne oraz medyczne,
3. zapewnienie osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie bezpieczeństwa,
4. prowadzenie kampanii społecznych oraz rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia,
5. podejmowanie działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego,
6. prowadzenie w placówkach oświatowych programów wspierających, profilaktycznych, uświadamiających o zagrożeniach płynących z przemocy,
7. podnoszenie kompetencji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel główny:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Orzysz.

Cele szczegółowe:

1. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

L.p.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy domowej oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> -izolowanie sprawcy przemocy od ofiary; -realizowanie procedur „Niebieskiej Karty”; -kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dzieci w tych rodzinach; -wspieranie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> -Policja -MOPS -Gminny Zespół Interdyscyplinarny -placówki oświatowe -Punkt Konsultacyjny -władze samorządowe -organizacje i stowarzyszenia działające w obszarze pomocy rodzinie, w tym w zakresie przeciwdz. przemocy -Centrum Młodzieżowe Polany Kultury w Orzyszu
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> -realizowanie wsparcia w ramach procedury „Niebieska Karta”, -organizacja poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i rodzinnego; -praca socjalna; -pomoc socjalna ofiarom i ich rodzinom, -udzielenie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętym przemocą, 	<ul style="list-style-type: none"> -MOPS -GKRPA -policja -placówki oświatowe -Gminny Zespół Interdyscyplinarny -Punkt Konsultacyjny -Urząd Miejski -Centrum Młodzieżowe Polany Kultury w Orzyszu -organizacje i stowarzyszenia działające w obszarze pomocy rodzinie, w tym w zakresie przeciwdz. przemocy

2. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

L.p.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych	-motywowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,	<ul style="list-style-type: none"> - PCPR -Gminny Zespół Interdyscyplinarny -MOPS -Policja
2.	Zatrzymanie przemocy w rodzinie	-izolowanie sprawcy	-Policja

		przemocy od ofiary; - inicjowanie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”; - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.	- Gminny Zespół Interdyscyplinarny - Prokuratura/Sąd - placówki oświatowe - Punkt Konsultacyjny - GKRPA - organizacje i stowarzyszenia działające w obszarze pomocy rodzinie, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy
--	--	---	---

3. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

L.p.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Poprawa skuteczności działań osób i instytucji działających na rzecz rodziny, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości i dostępności świadczonych usług poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr	- organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje; - podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie.	- Gminny Zespół Interdyscyplinarny - MOPS - Urząd Miejski - policja - placówki oświatowe - GKRPA - służba zdrowia - sąd/kuratorzy - prokuratorzy - Punkt Konsultacyjny

4. Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej

L.p.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy
1.	Edukacja społeczności lokalnej	- budowanie wrażliwości społeczeństwa na zjawisko występowania przemocy;	- Gminny Zespół Interdyscyplinarny - policja

		<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie akcji i kampanii informacyjnych, ulotek; - upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - organizowanie i udział w kampaniach społecznych; - stosowanie socjodramy jako narzędzia profilaktyki przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - placówki oświatowe - GKRPA - Urząd Miejski - Punkt Konsultacyjny - Centrum Młodzieżowe - Polany Kultury w Orzyszu
2.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie w placówkach oświatowych kampanii, konkursów, zajęć edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z przemocą; - tworzenie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - policja - GKRPA - MOPS - Urząd Miejski - Punkt Konsultacyjny - Centrum Młodzieżowe - Polany Kultury w Orzyszu

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców miasta i gminy Orzysz, w tym: dotkniętym i zagrożonym przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc,
- świadków przemocy w rodzinie,
- osób/instytucji zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

1. Przewidywane efekty realizacji programu

Podejmując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Orzysz na lata 2021-2026 planuje się

następujące efekty:

- ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz poprawę funkcjonowania rodzin mieszkających na terenie miasta i gminy Orzysz,
- usprawnienie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających i zagrożonych przemocą w rodzinie, jak i dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zmiana postawy mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta i Gminy Orzysz na lata 2021-2026 będzie finansowany ze środków własnych gminy. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu we współpracy z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym. Monitoring umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, pozwoli na ocenę ich skuteczności w odniesieniu do potrzeb osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.

Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów.